

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
MATEŘSKÁ ŠKOLA VELKÝ ÚJEZD**

DUHOVÉ KRÁLOVSTVÍ

Identifikační údaje:

Název: Základní škola a Mateřská škola Velký Újezd
Sídlo: Olomoucká 315, 783 55 Velký Újezd
Právní forma: příspěvková organizace
Kontakt: hlavní budova MŠ 774 112 213, pavilon MŠ 734 792 393
Webová adresa: www.skolavelkyjezd.cz
Zřizovatel: Městys Velký Újezd, Olomoucká 15, 783 55 Velký Újezd
Ředitel školy: Mgr. Petr Konečný
Vedoucí učitelka: Mgr. Vendula Dostálová
IČO: 750 276 40
Zpracovala: Mgr. Vendula Dostálová a kol.
Číslo jednací: Č.j.:ZŠMŠVÚ/304/17

Projednáno a schváleno kolektivem pedagogů MŠ 25. 8. 2021.

Schváleno školskou radou 30. 8. 2021.

Školní vzdělávací program nabývá účinnosti 1. 9. 2021

OBSAH

I. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
II. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	4
III. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	10
IV. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	11
V. VZDĚLÁVACÍ OBSAH :.....	16
INTEGROVANÝ BLOK: KAMARÁD, JE TEN, KDO SI UMÍ HRÁT	17
INTEGROVANÝ BLOK: CHRÁNÍME PŘÍRODU	21
INTEGROVANÝ BLOK: BAREVNÝ PODZIM	25
INTEGROVANÝ BLOK: KOUZELNÁ ZIMA	29
INTEGROVANÝ BLOK: JARO UŽ SE ZELENÁ	33
INTEGROVANÝ BLOK: ZÁŘIVÉ LÉTO	37
PROGRAM PRO DĚTI S ODKLADEM ŠKOLNÍ DOCHÁZKY	40
PROGRAM PRO DĚTI PŘED VSTUPEM DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY - BUDU ŠKOLÁKEM.....	43
PROGRAM DOPRAVNÍ VÝCHOVY	44
VI. EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	46
VII. SEZNAM PŘÍLOH.....	48

I. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Velký Újezd je trojtřídní předškolní zařízení s kapacitou 80 dětí. První zmínka o mateřské škole pochází z roku 1947 a od té doby prošla několika změnami, střídavě se jednalo o jedno a dvojtřídní zařízení a od 1. 1. 2003 došlo ke sloučení Mateřské a Základní školy ve Velkém Újezdě. Od 2. 5. 2017 se jedná o trojtřídní zařízení.

Lokalita, ve které se škola nachází, nabízí opravdovou přírodu v těsné blízkosti, ať už se jedná o zatravněné louky, nedaleké rybníky nebo okolní lesy. K dispozici školce je také multifunkční hřiště základní školy, kde je prostor pro pohybové a sportovní vyžití dětí.

Mateřská škola je provozována ve dvou budovách. Starší z nich užívají děti většinou od 4 do 6 let. Třídy pro tyto děti jsou v prvním a druhém poschodí. Novější tzv. pavilon MŠ se nachází v prostorách zahrady. Jedná se o nízkopodlažní nízkooenergetickou budovu. Pavilon byl vybudován v reakci na vysoký počet přihlášek do MŠ, kterým nebylo možno z kapacitních důvodů vyhovět. Do provozu byl uveden v květnu 2017. Vybavení této části MŠ je přizpůsobeno nejmladší věkové skupině dětí (od 2 respektive 2,5 roku do maximálně 4 let).

Ve všech třech odděleních nechybí třída, herna, kuchyňka, dětská umývárna, šatna dětí, kabinet na ukládání lůžkovin a ložního prádla a technická místnost. Samozřejmostí je vybavení moderním nábytkem respektujícím antropometrické odlišnosti jednotlivých věkových skupin, ergonomické a hygienické požadavky, dále pak bytovými doplňky, nádobím, hračkami a didaktickými pomůckami. Nechybí ani námětové koutky. V jedné ze tříd se nachází i rehabilitační bazének pro pohybové vyžití dětí.

Třídy i herny jsou prostorné, prosvětlené, obrácené k jižní straně. V minulých letech byly provedeny úpravy uvnitř i vně budovy směřující k nižší energetické náročnosti budovy. Dále byla provedena obměna podlahových krytin (PVC, zátěžové koberce v hernách), inovace obkladů dětských umýváren a modernizace vybavení dětských šaten.

Součástí zázemí jsou šatny pro zaměstnance a kabinety. Ty slouží k uložení pomůcek, odborné literatury, obrazového materiálu a TV náčiní a nářadí respektive pro ukládání dětských lehátek a ložního prádla.

V přízemí budovy se nachází kuchyň, kterou využívá SOU služeb Velký Újezd. Zajišťuje stravu pro Základní a Mateřskou školu Velký Újezd, další spádové mateřské školy a širokou veřejnost.

Školní zahrada, která bezprostředně navazuje na obě budovy, prošla v nedávné minulosti rekonstrukcí. Došlo především ke změnám ve vybavení herními prvky. Aktuálně zahrada disponuje dvěma pískovišti, dřevěným domečkem, který slouží především k uložení hraček a náčiní, dále vahadlovými houpačkami, komplexem dřevěných průlezek a skluzavkou. Uměle vytvořený kopec slouží dětem především v zimním období. Celoročně je využíván položený kmene stromu – slouží ke zlepšení koordinace, rovnováhy, ale také jako

prodejní pult a skrývačka. Dalšími herními prvky zakomponovanými do prostor školní zahrady je kovová konstrukce pro další dvě sedačkové houpačky a dětský kolotoč, který je využíván pro volnou hru, ale také pro námětové hraní. Prostor zahrady také vkusně doplňuje terasa, která je součástí nového pavilonu MŠ. V celém prostoru je rozmístěno dostatečné množství laviček pro relaxaci dětí. Plot lemují habry tak, aby v budoucnu dotvořily útulné prostředí zahrady a zajistily odhlučnění. Nechybí ani ovocné stromy a keře. Péče o stromy, keře a celé prostředí zahrady napomáhá vytvářet u dětí pozitivní vztah k přírodě (sběr plodin, shrabávání listí...).

Prostor kolem zahrady byl doplněn o zámkovou dlažbu. Tato plocha je využívána dětmi i rodiči - k ukládání kol slouží nové stojany pod přístřešky. Díky částečnému zastřešení je také možné i za drobného deště strávit pobyt venku mimo budovu MŠ.

II. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Materiální podmínky

Mateřská škola je vhodně vybavena pro poskytování předškolního vzdělání. Zařízení je postupně obnovováno, doplňováno učebními i didaktickými pomůckami a hračkami, což umožňuje rozmanitou činnost při hře dětí a naplňování cílů ŠVP. Interiér celé MŠ zdobí práce dětí, což přispívá k vytvoření přirozeného dětského prostředí.

Nábytek a prostory školy odpovídají hygienickým požadavkům. Hračky uložené ve skříňkách a policích jsou volně přístupné všem dětem a mohou si je samostatně vybírat podle vlastního přání (zde platí speciální podmínky pro děti mladší tří let, blíže kapitola vzdělávání dětí od dvou do tří let). Podobně přístupné mají děti i pracovní pomůcky a výtvarný materiál. Knihy k běžnému prohlížení jsou uloženy v nižších policích.

Pro společné hudební aktivity je možné využít klavír, keyboard, kytaru či soubor Orffových nástrojů. Pro pohybové aktivity lze vybírat z velkého množství náradí a náčiní (ribstol, švédská bedna, trampolína, míčky, švihadla, kužely, obruče...). V oblasti tvořivé dramatiky a dramatizace najde své využití sada maňásků a zvířecích čepiček. Pro relaxaci dětí slouží pěnové kytičky, masážní pomůcky, CD a DVD přehrávače a široká škála CD a DVD s pohádkami, hudbou a naučnými programy.

Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Je dodržován pravidelný pitný režim, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin. Mezi jídly jsou stanoveny intervaly. Děti jsou vedeny ke kultuře stolování. Je nepřípustné nutit děti do jídla a do spánku, zde jsou plně respektovány individuální potřeby dětí. Nedílnou součástí režimových opatření je každodenní pobyt venku - dle aktuálního počasí a kvality ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu na zahradě i v interiéru mateřské školy.

Organizace chodu

Denní režim se řídí časovým harmonogramem, který je podrobně rozepsaný v přílohách č. 1 a 2. Je dostatečně flexibilní a dle požadavků RVP PV umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Nabízí dostatek prostoru pro spontánní hru, její dokončení či možnost později se k ní vrátit, dále pro aktivity a experimentování dle vlastní volby. Poskytuje možnost pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

V souladu s ustanoveními §184a školského zákona - pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, mateřská škola zajišťuje pro tyto děti vzdělávání distanční formou, která je uvedena ve Školním řádu MŠ. Pokud jsou mezi dětmi s povinným předškolním vzděláváním zařazeny děti se speciálními vzdělávacími potřebami, je tato forma vzdělávání přiměřenou formou zajištěna i pro ně.

Psychosociální podmínky

Chceme, aby se děti i dospělí cítili v mateřské škole dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Nové děti mají mít možnost se postupně adaptovat na nové prostředí. Pedagogové respektují potřeby dětí, reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování, děti nepřetěžují. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Je dodržován řád školy, režim dne. Děti se učí daným pravidlům soužití v kolektivu a současně je vše vhodně vyváжено mírou volnosti a osobní svobody. Pedagog je vzorem pro děti, podporuje, oceňuje a chválí děti, počítá s aktivní účastí dětí. Vzdělávací nabídka je přiměřená předškolnímu věku a pro dítě užitečná a prakticky využitelná. Pedagog se věnuje vztahům ve třídě a snaží se je ovlivňovat prosociálním směrem.

Řízení mateřské školy

Řízení mateřské školy zajišťuje ředitel školy, vymezuje povinnosti, pravomoci a úkoly pracovníků. Podporuje profesionalizaci pracovního kolektivu a vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání. Vedoucí učitelka zajišťuje plánování pedagogické práce a chod mateřské školy. Ve spolupráci s pedagogickými kolegyněmi vypracovává školní vzdělávací program a společně s nimi zajišťuje výchovně vzdělávací práci a dohled u dětí. Plánování pedagogické práce a celkového chodu mateřské školy je efektivní, vycházející z analýzy předchozího stavu a opírající se o zpětnou vazbu. Jsou jasně vymezeny úkoly a pravomoci všech zaměstnanců.

Personální zajištění

Šest kvalifikovaných pracovníků se střídá na ranní a odpolední směně. O úklid, pořádek a čistotu se starají dvě paní školnice. Kolektiv pracuje jako tým. Panuje zde vzájemná důvěra a tolerance. Zaměstnanci jsou zapojeni do řízení mateřské školy. Vedení přihlíží k jejich názorům a motivuje je ke spolurozhodování v zásadních otázkách školního programu. Pedagogický tým spolupracuje s rodiči, zřizovatelem, spádovou základní školou, krajským úřadem, státní správou sociálního zabezpečení, pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími odborníky.

V případě potřeby se součástí kolektivu stává asistent/ka pedagoga nebo školní asistent/ka.

Spolupráce s rodiči

Naším nejdůležitějším partnerem je rodina – předškolní výchova navazuje na rodinnou výchovu a proto je důležité, aby ve vztazích pedagogů a rodičů panovala vzájemná důvěra, otevřenost a spolupráce. Učitelky pravidelně a dostatečně informují rodiče o plánovaných a připravovaných akcích, o prospívání jejich dítěte a jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení a domlouvají se na dalším společném postupu. Zároveň také všichni zaměstnanci respektují soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost. Rodiče mají možnost účastnit se spousty akcí pořádaných mateřskou školou a spolupodílet se na jejich přípravě, průběhu i organizaci. Mateřská škola nabízí rodičům možnost besed, setkávání a konzultací s odborníky.

V případě zavedení distanční formy vzdělávání pro děti s povinnou předškolní docházkou spolupracují zákonní zástupci a mateřská škola dálkovou formou (e-mailem, telefonicky).

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

---

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte, z tohoto důvodu se stává i základním východiskem pro přípravu vzdělávacích programů také pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (viz. § 16 odst. 1 školský zákon). Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Všechna podpůrná opatření se člení do pěti stupňů, které vymezují vzestupně rozsah možné podpory dětí s tím, že vždy vycházejí z jejich vzdělávacích potřeb. Zatímco podpůrná opatření prvního stupně kompenzují mírné obtíže ve vzdělávání dítěte (např. specifické potřeby dítěte

krátkodobé povahy), podpůrná opatření pátého stupně jsou určena dětem s nejtěžšími stupni zdravotního postižení.

Ředitel ve spolupráci s vedoucí učitelkou zodpovídá za realizaci podpůrných opatření I. stupně, využití plánu pedagogické podpory (PLPP), vyhodnocení účinnosti podpory a v případě potřeby doporučení služeb školských poradenských zařízení. Konkrétně se tedy jedná o podporu dítěte v okamžiku, kdy z pozorování při hře i při práci vyplývá, že má drobné problémy (např. s motorickou obratností, s rozvojem vnímání, s úchopem pomůcek, s koncentrací pozornosti, s reprodukováním a pamatování si instrukcí i zadání práce, s rozvojem řeči a verbální obratnosti...).

V takovém případě pedagog zpracuje PLPP (viz příloha č. 8 - není nutná písemná podoba), který nastaví pro tyto děti:

- ✓ pravidla častějšího vyhodnocování pokroku,
- ✓ poskytování zpětné vazby s ohledem na věk dítěte, individuální potřeby a zájmy, diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu,
- ✓ tempo vývoje,
- ✓ postavení dítěte ve skupině,
- ✓ osvojení dovedností zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a hygienické návyky v takovém rozsahu a na takové úrovni, která odpovídá věku a stupni postižení,
- ✓ potřebu střídání činností či naopak jejich fixace.

Při zajišťování podpůrných opatření II. – V. stupně postupují ředitel školy a vedoucí učitelka v souladu s §16 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Pokud podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, dohodne se pedagog se zákonnými zástupci na návštěvě ŠPZ, které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů, na základě těchto doporučení zpracovává pedagog individuální vzdělávací plán (IVP – viz. příloha č.9), který má také písemnou podobu, uvádí se délka jeho platnosti a předpokládané kontroly. Dále IVP předkládá úpravy obsahu vzdělávání, úpravy očekávaných výstupů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení dítěte, potřebné kompenzační pomůcky, personální zajištění (asistent pedagoga, další pedagogický pracovník či speciální pedagog), další subjekty (PPP, SPC), spolupráci se zákonnými zástupci.

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory například:

- ✓ respektování individuálních zvláštností dětí,
- ✓ metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby dítěti, diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu,
- ✓ důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- ✓ respektování pracovního tempa dítěte a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů, osvojení dovedností zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a hygienické návyky v takovém rozsahu a na takové úrovni, která odpovídá věku a stupni postižení

- ✓ využívání skupinové výuky,
- ✓ zohlednění postavení dítěte ve skupině,
- ✓ snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy,
- ✓ s ohledem na specifické potřeby se činnosti a formy práce buď střídají anebo naopak fixují,
- ✓ spolupráce se zákonnými zástupci, školským poradenským centrem, případně s jinými odborníky.

Dále může být poskytnuta podpora nad rámec podpůrných opatření spočívající zejména v personální podpoře.

Personální podpora školním asistentem:

- ✓ nepedagogický pracovník (může vykonávat i PP),
- ✓ podpora při spolupráci s rodiči,
- ✓ komunikace s rodinou a školou,
- ✓ pomoc při rozvoji mimoškolních a volnočasových aktivit,
- ✓ nepedagogická podpora dětí v MŠ,
- ✓ administrativní a organizační podpora ve výchovně vzdělávacím procesu i mimo něj.

Vzdělávání dětí nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu IVP, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola může organizovat vzdělávání pro děti od dvou let věku. Cíle obsažené v našem ŠVP, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nutné, uvědomovat

si specifika ve všech oblastech vývoje dítěte, pedagog se nesnaží období raného dětství akcelarovat, akceptuje vývojová specifika a respektuje individuální potřeby, možnosti a zájmy dítěte.

Vzdělávací obsah vychází z běžného denního života, respektuje celistvost osobnosti dítěte a jeho postupné osamostatňování a začleňování do životního i sociálního prostředí. Učitelka tvůrčím způsobem konkretizuje vzdělávací obsah tak, aby nabídka činností byla pestrá a odpovídala konkrétním potřebám a možnostem dvouletých dětí. Při práci s dětmi raného věku je využíváno spíše krátkodobých bloků, činnosti musí být konkrétnější, jednoduché pro děti proveditelné. Často je zařazována metoda nápodoby, situačního učení, je kladen důraz na vlastní prožitek a zásadním nástrojem pro učení je hra.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let mají taktéž svá specifika:

- ✓ zajištění vybavení nábytkem a ostatním zařízením v souladu s antropometrickými požadavky, je použito více zavřených a dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek,
- ✓ uspořádání prostředí podněcující volný pohyb a hru dětí, prostor je nejen bezpečný, ale současně podporuje tělesný rozvoj, zdraví, osobní spokojenost a pohodu dítěte (tzn. ponechat volný prostor v herně pro spontánní pohybové aktivity, vymezit bezpečný prostor na zahradě...),
- ✓ podnětné a bezpečné hračky vhodné pro dvouleté děti- jednoduché stavebnice vhodné ke skládání, vkládání a rozkládání, podporují přirozený rozvoj manipulačních schopností, stavebnice z větších prvků, odrážedla, větší auta, kočárky, leporela panenky, kuchyňka..., s ohledem na naplňování psychické potřeby přiměřeného množství i bezpečnosti dětí není žádoucí ponechávat velké množství hraček a pomůcek v dosahu,
- ✓ v průběhu volné hry je zajištěný stálý dohled dospělých,
- ✓ koutek pro možnost průběžného odpočinku,
- ✓ možnost vlastní plyšové hračky do postýlky,
- ✓ dostatečně velké šatní skříně pro ukládání náhradního oblečení a hygienických potřeb,
- ✓ odpadkové koše s nášlapným víkem,
- ✓ sprchový kout,
- ✓ přizpůsobení režimu dne, důraz je kladen na pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, stravování, odpočinku,
- ✓ vybízení dětí k dostatečnému dodržování pitného režimu,
- ✓ upozorňování dětí i na potřebu vyměšování,
- ✓ k pobytu venku je využíváno převážně školní zahrady,
- ✓ adaptační proces probíhá citlivě a šetrně s ohledem na individuální potřeby, postupné prodlužování, zaměření pozornosti dítěte na momentálně prožívanou přítomnost (přečteme si pohádku...),
- ✓ podpora pocitu jistoty a bezpečí pomocí hračky či jiných specifických pomůcek,
- ✓ pedagog dítěti pomůže vyhledat hru, ukazuje mu možnosti, podněcuje jeho aktivitu,
- ✓ činnosti jsou realizovány v menších skupinách, či individuálně,
- ✓ maximální omezení spojování tříd,
- ✓ převažuje klidný a laskavý přístup ze strany učitelky, dítě je pozitivně přijímáno,

- ✓ úzká spolupráce s rodinou.

Personální podpora zajišťovaná chůvou:

- ✓ nepedagogický pracovník (může vykonávat i PP),
- ✓ pomoc se začleněním 2letých dětí do MŠ,
- ✓ základní péče o děti – oblékání, hygiena, prevence úrazů, bezpečnost,
- ✓ výchova formou her, malování, čtení, řečových her,
- ✓ výchova k sociálním dovednostem.

(Jedná se o podporu nad rámec podpůrných opatření je tady možno ji využít, není nutností.)

III. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Naše mateřská škola je trojtřídním zařízením, kde jsou děti zařazovány zpravidla podle věku. Pokud to věková skladba dětí dovolí. Pokud ne, pak nejmladší oddělení zůstává nezměněné – i kvůli specifickému vybavení této třídy, a za dalších dvou tříd se stanou smíšená oddělení s dětmi ve věku 4 – 6 let. V každé třídě pracují kvalifikované učitelky, na ranní hry a odpolední zájmovou činnosti se třídy spojují dle režimu dne, mimo třídu nejmladších dětí.

- 1. třída Navštěvují děti převážně ve věku 2 respektive 2,5 - 3,5 let, hlavním cílem je adaptace a první kontakt s širším sociálním prostředím. Přivykání pravidelnému režimu, podpora samostatnosti a variabilita prostředí.
- 2. třída Navštěvují zpravidla děti ve věku 3,5 – 4,5 let, hlavním cílem je rozvoj adaptability a sebeobsluhy, navazování přátelských vztahů, založených na vzájemné důvěře, toleranci, pomoci a respektování.
- 3. třída Navštěvují zpravidla děti ve věku 5 -7 let, hlavním cílem je připravit děti na vstup do základní školy a tento jim také usnadnit. Pomocí společně dohodnutých pravidel vytvářet přátelské prostředí, kde má každý své místo a možnost vhodným způsobem vyjádřit svůj názor.

Děti jsou do MŠ přijímány zpravidla k 1. září příslušného školního roku. Podle volných míst a potřeb rodičů mohou být přijaty i v průběhu školního roku. Zápis nových dětí do MŠ se uskutečňuje v průběhu měsíce května. O zařazení dětí rozhoduje ředitel ZŠ a MŠ podle stanovených kritérií a v souladu s platnými předpisy.

IV. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO

PROGRAMU

Obecné záměry předškolního vzdělávání

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci předškolního období bylo *jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou a způsobilou zvládat pokud možno aktivně a s osobním uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny – zejména v prostředí rodiny a školy a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají.*

Rámcové cíle předškolního vzdělávání

Paní učitelky pracují s dětmi v souladu s cíli předškolního vzdělávání:

- ✓ Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.
- ✓ Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
- ✓ Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Filozofie naší mateřské školy

"Kdo má děti hodně rád, ten si s nimi bude hrát.

A ten kdo to neumí, málo lásce rozumí. "

Chceme, aby naše mateřská škola byla místem šťastného dětství, kam se děti a potažmo i jejich rodiče rádi vrací. Kde je prostor pro uplatnění každého jednotlivce, kde se všichni cítí dobře a bezpečně.

Chceme, aby se děti naučily žít ve skupině svých vrstevníků, aby poznaly sílu kamarádství a pocít, že patří tam, kde ho mají všichni rádi.

Hlavní cíl našeho předškolního vzdělávání

Cílem naší snahy je spokojené, samostatné, aktivní a sebevědomé dítě, které se umí samostatně rozhodovat, je tvořivé a umí vyjádřit své názory a pocity. Vytváříme podnětné vzdělávací prostředí, zajímavé a obsahově bohaté tak, aby se u nás dítě cítilo bezpečně, radostně a spokojeně. Každodenní pestrou nabídkou činností v dětech probouzíme aktivní zájem o poznání a objevování světa kolem sebe. Vytváříme základy kompetencí, důležitých pro celý další vývoj.

Záměry našeho předškolního vzdělávání

- ✓ Rozvoj dítěte po stránce psychické, fyzické i sociální, položení základů ke schopnosti učit se a poznávat (kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní).
- ✓ Osvojení základních hodnot, na nichž je položen náš hodnotový systém a celá naše společnost (kompetence činnostní a občanské).
- ✓ Získání osobní samostatnosti a schopnost projevit se jako samostatná sebevědomá osobnost (kompetence sociální a personální).

Vzdělávací cíle

- ✓ Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost s ohledem na věk a možnosti dítěte, podporovat u dětí sportovní aktivity v duchu fair play a odbourávat nezdravé soutěžení.
- ✓ Podporovat u dětí zájem, zvědavost a radost z objevování, vytvářet základy k učení a získávání informací.
- ✓ Podporovat u dětí vytváření citových vazeb, empatie, sebevědomí a sebedůvěry, ale zároveň umět chránit svoje soukromí a bezpečí ve vztahu k okolí a komunikace s tímto okolím.
- ✓ Rozvíjet komunikativní dovednosti, řečový projev a intelekt.
- ✓ Vytvářet u dítěte kvalitní základy společenských postojů, pravidel, návyků a hodnot.
- ✓ Vytvářet základy estetických hodnot a dovedností.
- ✓ Podporovat fantazii a tvořivost dítěte.
- ✓ Rozvíjet kladný vztah dítěte k přírodě, k místu, kde žijeme a k životnímu prostředí.
- ✓ Zlepšovat tělesnou i pohybovou zdatnost a zdravotní kulturu.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. V průběhu předškolní docházky směřují všechny činnosti k vytváření a upevňování těchto kompetencí. K jejich naplňování dochází v rámci všech integrovaných bloků a prolínají všemi vzdělávacími oblastmi. Na konci předškolního vzdělávání by dítě mělo dosáhnout níže uvedených klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- ✓ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- ✓ uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- ✓ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- ✓ klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- ✓ učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- ✓ odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ✓ učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- ✓ všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- ✓ řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- ✓ řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- ✓ užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ✓ zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- ✓ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

- ✓ chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- ✓ nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ✓ ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ✓ dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ✓ domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ✓ komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ✓ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- ✓ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ✓ dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ✓ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- ✓ samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ✓ uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ✓ projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ✓ dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- ✓ napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- ✓ spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- ✓ chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- ✓ je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- ✓ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- ✓ učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- ✓ dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- ✓ odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- ✓ chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ✓ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- ✓ zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ✓ chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ✓ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ✓ spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ✓ uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ✓ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- ✓ dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

V. VZDĚLÁVACÍ OBSAH :

DUHOVÉ KRÁLOVSTVÍ tento název jsme zvolili pro náš školní vzdělávací program, protože každá barva duhy představuje jeden integrovaný blok, postupným naplňováním jednotlivých bloků a procházením jednotlivými barvami se dohromady poskládá celé duhové království, které je světem takovým, jak jej vnímají a chápou děti. Tento vzdělávací obsah slouží pedagogům naší mateřské školy jako východisko vlastní vzdělávací nabídky jednotlivých tříd. Záměrně nejsou připraveny na každý týden, aby časové rozvržení nespojovalo učitelky při tvorbě jednotlivých třídních vzdělávacích programů. Při tvorbě integrovaných bloků jsme vycházeli z předchozích zkušeností a celky obsahují pestrou nabídku témat. Celky jsou zpracovány velmi pečlivě a podrobně a vždy obsahují dílčí vzdělávací cíle, okruhy činností a očekávané výstupy. Vzdělávací obsah je tvořen pestrou nabídkou činností. Každá třída si v rámci svého Třídního vzdělávacího programu vybere z této vzdělávací nabídky (obsahu) a dále doplní o další témata, podle profilace jednotlivých tříd a věku dětí. Třídní programy jsou otevřené dokumenty, které se mohou v průběhu roku doplnit nebo upravit. Ze vzdělávací nabídky těchto programů učitelky rozpracují tematické celky, zpravidla na týden či čtrnáct dní. Ty představují konkrétní program pro děti a rodiče se s ním seznamují na nástěnkách.

V naší každodenní činnosti a aktivitě s dětmi využíváme skupinové i individuální formy práce, nezastupitelnou roli pak má dětská hra. Využíváme a uplatňujeme širokou škálu metod práce, ať už se jedná o prožitkové či situační učení, dále pak exkurze, výlety, vycházky, pokusy, pozorování, experiment, demonstrace obrázků, komunitní kruh, centra aktivit, prvky tvořivé dramatiky, práce s lidovou pohádkou nebo a to zejména spontánní učení a učení nápodobou.

Integrované bloky:

Kamarád, je ten, kdo si umí hrát

Chráníme přírodu

Barevný podzim

Kouzelná zima

Jaro už se zelená

Zářivé léto

Integrovaný blok: Kamarád, je ten, kdo si umí hrát

Hlavní cíl

Rozvíjení schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se, být vnímavý). Budování pocitu sounáležitosti k určité skupině (ke třídě, k rodině, k dalším skupinám). Přijetí a použití základních hodnot těchto skupin.

Časové zařazení

Celoročně

Dílčí cíle

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.

- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, apod.).
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

Okruhy činností

- Hry a činnosti zajišťující spokojenost a radost – smyslové a psychomotorické, konstruktivní a grafické, hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Příležitostné činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinové konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.).
- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv.
- Námětové hry a činnosti.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční a dramatické aktivity).
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant.
- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání.
- Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti).
- Hry na téma rodiny, přátelství apod.
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým.
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy.
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích a skupinkách.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Aktivity podporující sblížení dětí.
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vtahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.).
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě.
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Činnosti zaměřené na poznání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi).
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých.
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením.
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování.
- Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy.
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě.
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích.
- Přípravy a realizace společenských zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.).
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí.

Očekávané výstupy

- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- Chápat slovní vtip a humor.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich podpory.
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.
- Rozhodovat o svých činnostech.
- Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva a s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat postoj či názor), přijmout a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Spolupracovat s ostatními.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, ve herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.

- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).

Integrovaný blok: Chráníme přírodu

Hlavní cíl

Rozvoj schopností, dovedností, vědomostí a kladných postojů k živé i neživé přírodě – poznávání přírody, pozorování přírody, kladný vztah k přírodě, ochrana a péče o přírodu v každodenním běžném životě.

Časové zařazení

Celoročně.

Dílčí cíle

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
  - Rozvoj a užívání všech smyslů.
  - Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
  - Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
  - Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování atd.).
  - Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
  - Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující získané pocity, dojmy a prožitky vyjádřit.
  - Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
  - Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
  - Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
  - Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.
  - Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
  - Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
  - Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
  - Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
  - Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.
  - Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.
-

Okruhy činností

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.).
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním.
- Smyslové a psychomotorické hry.
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí.
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností.
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.).
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- Námětové hry a činnosti.
- Činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.).
- Činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci.
- Činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- Výlety do okolí (do přírody, exkurze apod.).
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi).
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě.
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením.
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování.
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích.

- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety.
- Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím.
- Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií.
- Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování).
- Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami).
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.).
- Ekologicky motivované herní aktivity (ekohry).
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.

Očekávané výstupy

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího).
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.

- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky).
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.).
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Integrovaný blok: Barevný podzim

Hlavní cíl

Usnadnění vstupu do mateřské školy dětem i rodičům a zvládnutí procesu adaptace. Orientace a poznávání prostředí a režimu mateřské školy. Navazování dětských přátelství a začlenění mezi vrstevníky. Osvojení si jednoduchých poznatků o podzimním období. Vytváření zdravého životního stylu a osvojení si poznatků o lidském těle.

Časové zařazení

Září- hola, hola, školka volá

Prázdniny jsou u konce a už se těšíme na nový školní rok. V rámci adaptace se seznamujeme s novým prostředím, režimem školy, navazujeme vztahy s vrstevníky, upevňujeme si pravidla společného soužití a rovněž hygienické a sebeobslužné návyky. Z posledních slunečních paprsků čerpáme energii a připravujeme se na podzimní období.

Říjen- dary přírody

Přichází podzim v plné kráse a my využíváme školní zahradu a okolí mateřské školy k pozorování změn v přírodě a práci s přírodninami. Ubývá světla, přibývá tmy a příroda se chystá k odpočinku. Společně s Podzimníčky (podzimní skřítky) vše připravujeme na zimu a objevujeme tajná zákoutí přírody.

Listopad-moje tělo, moje zdraví

Venku začíná být nevlídnou a my se zaměřujeme na rozmanitost počasí. Seznamujeme se s lidským tělem a vytváříme povědomí o významu zdraví. Je potřeba posílit svůj organismus spoustou vitamínů, aby lehce nepodléhal nemocem. Pečujeme o své tělo, zdraví i ducha. S očekáváním vyhlížíme Svatého Martina, zda dorazí na bílém koni a přiveze nám první sněh.

Dílčí cíle

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování atd.).
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod

od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.

- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující získané pocity, dojmy a prožitky vyjádřit.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

Okruhy činností

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.).
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním.
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí.
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností.
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.).
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- Námětové hry a činnosti.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení.
- Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti).
Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým.

- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy.
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.).
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování.
- Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy.
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě.
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety.
- Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů).
- Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé.
- Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím.
- Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií.

Očekávané výstupy

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).

- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího).
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky).
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Integrovaný blok: Kouzelná zima

Hlavní cíl

Vnímat změny zimní přírody. Rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu. Přijímat základní hodnoty. Rozvoj pohybových dovedností a manipulace s náčiním.

Časové zařazení:

Prosinec - adventní čas

S adventem přichází čas zahalený tajemstvím. Dny jsou krátké, příroda spí a lidé, pokud tiše a pozorně bdí, mohou být svědky nového zrození a vánočních zázraků. Advent je doba čekání a příprav, kterou symbolizuje i adventní věnec, každá zažehnutá svíce připodobňuje ne jen adventní neděli, ale také jedno čtvrtletí předchozího roku a my máme šanci se za končícím rokem ohlédnout a rekapitulovat.

Leden- zima plná radovánek

Tři králové nás provází dobou nejtemnějších dní v roce. Po čase adventních a vánočních událostí je třeba pomyslet i na bezbranné tvory, kteří potřebují naši pomoc a pocit bezpečí. Můžeme začít vyhlížet nové obzory a poznávat jiné kultury. Užíváme zimních radovánek a pečujeme o své zdraví.

Únor - pohádkový karneval

Do února nás uvádí svátek Hromnice, oslava končící zimy a naděje v návrat slunce a tepla. Je čas oslavit, že jsme zimu přežili – masopustem a karnevalem. Ještě ale není vyhráno. Zima se ještě nechce vzdát své vlády, a tak se střídavě z nebe snáší vločky a na zemi se mění ve všudypřítomnou vodu.

Dílčí cíle

- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
  - Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
  - Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
  - Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
  - Vytváření základů pro práci s informacemi.
  - Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
  - Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
  - Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
  - Rozvoj kooperativních dovedností.
  - Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
-
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
  - Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
  - Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
  - Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
  - Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
  - Rozvoj společenského i estetického vkusu.
  - Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
  - Poznávání jiných kultur.
  - Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
  - Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
  - Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Okruhy činností

- Smyslové a psychomotorické hry.
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.

- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí.
- Společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinové konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.).
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- Námětové hry a činnosti.
- Činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.).
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další).
- Dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích.
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.).
- Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě.
- Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé.
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.

Očekávané výstupy

- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí).

- Učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.).
- Poznat napsané své jméno.
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon.
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího).
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Spolupracovat s ostatními.
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Vážit si tradic.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (řici, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě toho prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.

Integrovaný blok: Jaro už se zelená

Hlavní cíl

Vnímat změny jarní přírody, poznávání a pozorování probouzející se přírody a nového zrození. Rozvíjet pocit sounáležitosti k určité skupině, zejména k rodině. Rozvoj pohybových dovedností a manipulace s náčiním a pracovními nástroji.

Časové zařazení

Březen-příroda se probouzí

Březnem nás většinou provází doba příprav na Velikonoce- půst, který končí velikonoční oslavou. Očekáváme vítězství života nad smrtí, která s tajícím sněhem, chladem a ubývající tmou odchází zpět do hlubin země. Tuhá zima je poražena a život se vrací. Čas odpočinku končí, a nastává čas činů. Vlaštovky se brzy vrátí zpět z teplých krajů a po ránu nás potěší skřiváncí zpívání. Jaro už se připravuje v každém pupenu.

Duben-zahrádka se zelená

Začíná čas práce na zahradě a na poli a kdo chce sklízet, musí pracovat. S péčí o přírodu souvisí také Den Země, který se každoročně koná 22. dubna a my díky němu poznáváme dopady ničení životního prostředí (péče o okolní přírodu, zdroje energie, třídění odpadů). S dubnem vrcholí přípravy k zápisu do první třídy.

Květen-jaro už vrcholí

Slunce nabírá na síle a prohřívá zemi. Květen je v plném květu, příroda kolem nás krásně bzučí, voní a bere na sebe podobu teplých dlouhých dní. S láskou si o druhé květnové neděli připomínáme svátek všech maminek a babiček a s tím související význam a silné pouto rodiny.

Dílčí cíle

- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými (bezpečnost při hrách venku, ohleduplnost, obezřetnost vůči neznámým lidem).
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství a řídit se jeho pravidly).
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Okruhy činností

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.).
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti.
- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv.
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů.
- Vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest.

- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností.
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.).
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce).
- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání.
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další).
- Hry na téma rodiny, přátelství apod.
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých.
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.).
- Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat.
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).

Očekávané výstupy

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Zvládat jemnou motoriku.
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci.
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího).
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.

- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“.
- Uvědomovat si své možnosti i limity.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Integrovaný blok: Zářivé léto

Hlavní cíl

Vnímat změny letní přírody. Osvojení si poznatků o bezpečném chování v různých situacích. Seznamování s místem, kde děti žijí, vytváření pozitivního vztahu k němu – láska k vlasti. Vnímat rozmanitost různých kultur. Práce s knihou.

Časové zařazení

Červen-letem světem

Červen je předzvěstí času prázdnin a dovolených, proto se i my vydáváme na pomyslnou cestu kolem světa, kde nám vždy věrným přítelem bude kniha. Třetí červnovou neděli si s láskou připomínáme svátek všech tatínků, čímž chceme podpořit důležitost významu obou rodičů v životě dítěte. Radujeme se ze světla a tepla, rok je ve své půli, život je v plné síle a v našich podmínkách vrcholí zahradní slavnosti, která je oslavou dne dětí a pasováním předškoláků na školáky.

Dílčí cíle

Červen-letem světem

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, pozitivních vztahů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
- Poznávání jiných kultur.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí.

Okruhy činností

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.).
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním.
- Smyslové a psychomotorické hry.
- Konstruktivní a grafické činnosti.
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant.
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové).
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení.
- Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti).
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu.
- Receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének).
- Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě.
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.).
- Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.).
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety.
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice.

Očekávané výstupy

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

Program pro děti s odkladem školní docházky

Zrakové vnímání

- Vyhledávání a rozlišování předmětů (podle velikosti, barvy, tvaru).
- Skládání stavebnic, mozaiky...
- Spojování stejných prvků na obrázku.
- Škrtnání rozdílných prvků na obrázku.
- Hledání rozdílů.
- Spojování teček podle předlohy.
- Překreslování teček podle předlohy.
- Cvičení prostorové a pravolevé orientace.
- Rozlišování zrcadlově obrácených obrázků.

Sluchové vnímání

- Rytmická cvičení.
- Rozeznávání a určování zvuků.
- Určovat hlásky na začátku a na konci slova.
- Rozlišování hlásek ve dvojici podobných slov.
- Rozeznávání hlásek, slabik.
- Rozeznávat různé výšky tónů.
- Určit sluchem dur a moll.
- Hrát slovní fotbal.
- Hláskování a slabikování slov.

Rozvoj paměti a pozornosti

- Rovnání hraček podle velikosti.
- Postřehnout co se změnilo, co tu nebylo, co chybí.
- Opakování slov, krátkých textů.
- Zapamatování krátkých textů a reprodukce.
- Vyřizování vzkazů.
- Vyprávění příběhů podle obrázků a podle posloupnosti.
- Dokončit započatou práci.
- Záměrně si zapamatovat co vidělo, slyšelo, prožilo.
- Postupovat dle zadaných pokynů.
- Kimovi hry.

Rozvoj myšlení a řeči

- Třídění předmětů podle určitých znaků.
- Hledání protikladů
- Pojmenovat co je na obrázku.
- Určit co je správně a co ne.
- Určit co k sobě patří.
- Řešení situací (co by se stalo, kdyby ...).
- Domýšlení slov do rýmu.
- Tvořit jednoduchá říkadla dokončit příběh.
- Poznávat některá písmena.
- Poznat napsané své jméno.
- Skládání obrázku z několika částí.
- Dle obrázků převyprávět pohádku.
- Zachytit hlavní myšlenku příběhu.

Rozvoj matematických představ

- Seřadit předměty podle velikosti, vzestupně i sestupně.
- Určování množství (více, méně, stejně ...).
- Vyjmenovávání a orientace v číselné řadě do 10.
- Orientace v časových pojmech (včera, dnes, zítra, večer, ráno...).
- Prostorové pojmy (nahore, dole, uprostřed, vpravo, vlevo...) na vlastním těle, vzhledem k vlastní osobě, vzhledem k jiným objektům.
- Rozlišovat základní geometrické tvary.
- Sestavovat obrazce podle předlohy.
- Cesta od jednoho bodu k druhému dle pokynů.
- Třídít předměty dle daných kritérií (až tři kritéria).
- Porovnávání dvou skupin.

Rozvoj řeči

- Správná výslovnost, jasnost a zřetelnost.
- Správné tvoření vět, skloňování, časování.
- Napodobování a identifikování různých zvuků.
- Rytmizace říkadel.
- Jazykolamy a logopedické básničky.
- Dechová a fonační cvičení.
- Hry s hlasem.
- Artikulační cvičení a gymnastika mluvidel.

Rozvoj motoriky

- Trhání, mačkání papíru, nalepování kousků papíru.
- Malování houbičkou.
- Práce s prstovými barvami.
- Modelování.
- Navlékání korálek.
- Stříhání podle čáry.
- Grafomotorická cvičení, pracovní listy.
- Sbíráání sirek do krabičky jednou rukou.
- Stavebnice z PET vršků.
- Napodobit pohyb podle vzoru.
- Malovat klacíkem do písku.
- Práce s kinetickým pískem.
- Reagovat pohybem na znějící hudbu.
- Využívat různé druhy nářadí a náčiní.

Program pro děti před vstupem do základní školy - Budu školákem

Co je smyslem programu

Prostřednictvím stimulačně edukačního programu přispět k optimálnímu rozvoji dětí, před vstupem do základní školy. Prakticky ukázat rodičům, jak sami mohou rozvíjet oblasti desatera předškolního dítěte.

Komu je program určen

Dětem, které v daném školním roce do 31. 8. dosáhnou šesti let a více. Účast v projektu je dobrovolná a je organizována nad rámec běžných denních aktivit.

Co prostřednictvím programu rozvíjíme

- Komunikační schopnosti, řeč a výslovnost.
- Paměť a pozornost.
- Sluchovou a zrakovou percepci.
- Rozumové dovednosti, logické a tvořivé myšlení.
- Kooperaci.
- Sociální dovednosti.
- Hrubou motoriku.
- Jemnou motoriku.

Jak často se scházíme

Jednou týdně po dobu osmi až deseti lekcí (jedna lekce = 30 minut). Jedna lekce je společné s rodiči tak, aby rodiče prakticky viděli práci s dětmi.

Program dopravní výchovy

Hlavní cíl

Získání specifických dovedností, jak běžně reagovat a orientovat se v dopravní situaci. Naučit se používat základní pravidla silničního provozu přiměřeně věku.

Časové zařazení

Průběžně dle potřeby.

Dílčí cíle

- Rozvoj dovedností potřebných pro bezpečný pohyb v okolí silnice.
- Pochopení významu bezpečného chování a postojů v dopravním prostředí a jejich osvojení.
- Rozvoj schopnosti rychlého a správného rozhodování.
- Rozvoj odpovědnosti dětí k sobě samým a jejich respekt k druhým.
- Získání základních vědomostí nezbytných k bezpečnému pohybu na silnici a v jejím okolí.
- Získání znalostí základních pravidel, která určují chování účastníků silničního provozu, především jeho nejzranitelnějších účastníků.
- Získání základních znalostí a dovedností, které souvisejí s příčinou a následky dopravní nehody, které může dítě pochopit.
- Rozvoj znalostí a dovedností potřebných k bezpečnému chování v dopravním prostředí.

Vzdělávací okruhy

- Chodec.
- Pasažér v autě.
- Cestující v hromadném dopravním prostředku.
- Jezdec na kole či koloběžce.

Očekávané výstupy pro vzdělávací okruh chodec

- Na ulici ví a umí, jak a kam se dívat.
- Na ulici ví, jaké zvuky musí vnímat.
- Poznává a ví, jaké nebezpečí hrozí v jednotlivých místech, kde se pohybuje.
- Ví a umí, jak a kde přejít přes silnici bez přechodu pro chodce.
- Ví a umí, jak a kdy přecházet na přechodu pro chodce.
- Ví a umí, jak přecházet na přechodu řízeném semaforem.
- Bezpečně poznává symboly na dvoubarevné soustavě se signály pro chodce.
- Ví a umí, jak se chovat na stezce pro cyklisty.
- Rozeznává pravou a levou stranu.

Očekávané výstupy pro vzdělávací okruh pasažér v autě

- Ví, jak bezpečně nastoupit a vystoupit z vozidla.
- Ví, proč a jak má používat bezpečnostní pásy.
- Ví, že nesmí rušit řidiče při řízení.

Očekávané výstupy pro vzdělávací okruh cestující v hromadném dopravním prostředku

---

- Zná a dodržuje pravidla pro cestující ve veřejných dopravních prostředcích.
- Vždy se pevně drží madel nebo sedí.
- Chová se bezpečně při čekání na zastávce.
- Ví, jak bezpečně nastoupit a vystoupit z veřejných dopravních prostředků.

Očekávané výstupy pro vzdělávací okruh jezdec na kole či koloběžce

---

- Ví, kde nesmí jezdit na koloběžce nebo kole.
- Zná význam vybraných dopravních značek.
- Umí jezdit na kole v doprovodu rodičů nebo jiné způsobilé osoby.
- Vždy dodržuje základní pravidla silničního provozu.
- Umí včas dávat znamení při odbočování.
- Ví, jak jezdit na stezce pro cyklisty.
- Používá ochranné vybavení a ví proč.

VI. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací i podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř mateřské školy, který se odehrává v několika na sebe navazujících a neustále se opakujících fázích. Poznatky takto získané poskytují pedagogům zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce a škola je cíleně využívá k zlepšování kvality obecně, zlepšování vzdělávacího procesu i podmínek. Nejedná se o náhodné hodnocení jevů, ale o *proces*, který je realizován systematicky, podle plánu.

<i>Předmět hodnocení</i>	<i>Metody</i>	<i>Kdy?</i>	<i>Kdo?</i>
Soulad ŠVP s RVP PV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identifikační údaje o MŠ ➤ Obecná charakteristika školy ➤ Podmínky vzdělávání ➤ Organizace vzdělávání ➤ Charakteristika vzdělávacího programu ➤ Vzdělávací obsah ➤ Evaluační systém ➤ Vzdělávání dětí s OŠD 	SWOT analýza, srovnání s 11. kap. RVP PV	zpočátku ročně, dále pak za dva až tři roky	vedoucí učitelka s celým kolektivem pedagogů
	analýza-opatření	upravený ŠVP	kolektiv pedagogů, vedoucí učitelka
Kvalita zpracování ŠVP			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Záměr ➤ Originalita ➤ Vhodnost vzhledem k podmínkám ➤ Vzdělávací obsah ➤ Provázanost ➤ Prostor pro další rozvoj 	hodnocení týdenních témat (formulář)	jednou za týden až čtrnáct dní, dle tématu	kolektiv pedagogů, vedoucí učitelka
	hodnocení integrovaných bloků (formulář)	závěr integrovaného bloku	kolektiv pedagogů, vedoucí učitelka
	hospitace (záznam), porady (zápis)	průběžně dle potřeby	ředitel, vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů
	hodnocení TVP (hodnotící zpráva)	1x za rok	kolektiv pedagogů, vedoucí učitelka
	anketa rodičům, pedagogům (dotazníky)	dle potřeby	rodiče, pedagogové
	analýza-opatření	upravený ŠVP	celý kolektiv, vedoucí učitelka
Vzdělávací podmínky			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Věcné ➤ Životospráva ➤ Psychosociální 	rozhovory, záznamy o dětech (formulář), (dotazníky)	dle potřeby	vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizace chodu ➤ Řízení MŠ ➤ Personální zajištění ➤ Spoluúčast rodičů 	hodnocení integrovaných bloků (formulář)	závěr integrovaného bloku	kolektiv pedagogů, děti
	SWOT analýza, hodnocení TVP (hodnotící zpráva)	1x za rok	vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů, provozní zaměstnanci
	vzájemné hospitace (formulář), porady (záznam)	dle potřeby	ředitel, vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů
	anketa rodičům (dotazník)	dle potřeby	rodiče,
	analýza- opatření	výroční zpráva, případně potřebná opatření	ředitel, vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů
Vzdělávací proces			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Přístup k dětem ➤ Pedagogický styl ➤ Vzdělávací nabídka ➤ Tvorba a naplňování TVP ➤ Profesionální dovednosti 	rozhovory, záznamy o dětech (formulář), videozáznamy	dle potřeby	kolektiv pedagogů, děti
	vzájemné hospitace (formulář)	dle potřeby	ředitel, vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů
	Sebehodnocení (hodnotící zpráva), (dotazník)	1x za rok	kolektiv pedagogů, vedoucí učitelka,
	SWOT analýza, hodnocení TVP (hodnotící zpráva)	1x za rok	Kolektiv pedagogů, vedoucí učitelka, provozní zaměstnanci
	anketa rodičům (dotazník)	dle potřeby	rodiče
	analýza-opatření	výroční zpráva, případně potřebná opatření	ředitel, vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů
Výsledky vzdělávání			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dítě a jeho tělo ➤ Dítě a jeho psychika ➤ Dítě a ten druhý ➤ Dítě a společnost ➤ Dítě a svět 	portfolia, záznamy o dětech (formulář), hodnocení TVP (hodnotící zpráva)	průběžně, záznamy min. 2x ročně	vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů
	Hospitace (záznam), rozhovory, porady (zápis), videozáznamy	dle potřeby	ředitel, vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů
	anketa rodičům (dotazník)	1x ročně	rodiče
	anketa ZŠ (dotazník)	dle potřeby	učitelé ZŠ
	analýza-opatření	výroční zpráva, případně potřebná opatření	ředitel, vedoucí učitelka, kolektiv pedagogů

VII. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Režim dne I. třída
- Příloha č. 2 Režim dne II. a III. třída
- Příloha č. 3 Poučení dětí o bezpečném chování v mateřské škole
- Příloha č. 4 Osnova poučení dětí před pobytem na školní zahradě
- Příloha č. 5 Osnova poučení dětí před vycházkou MŠ
- Příloha č. 6 Osnova poučení dětí před školním výletem MŠ
- Příloha č. 7 Osnova poučení dětí před plaveckým výcvikem MŠ
- Příloha č. 8 Plán pedagogické podpory
- Příloha č. 9 Individuální vzdělávací plán

Příloha č. 1
Režim dne I. třída

REŽIM DNE (I. třída)

6,15 – 8,15	Otevření třídy a příchod dětí. Spontánní a řízené činnosti, individuální programy. Pitný režim. Individuální, skupinové a společné činnosti (rozvíjení podnětů, aktivity dětí).
8,30	Ranní cvičení, pohybová aktivita.
8,45	Svačina.
9,00–9,30	Hlavní činnost (hudební, pohybová, tvořivá, společenskovední, centra aktivit...).
9,45–11,15	Hygiena, pobyt venku.
11,15-11,30	Příprava na oběd, hygiena.
11,30-12,15	Oběd, hygiena, příprava na odpočinek.
12,15-14,30	Odpočinek dětí, pro děti s menší potřebou spánku nebo odpočinku MŠ nabízí klidové činnosti.
14,30-15,00	Pohybová chvílka. Odpolední svačinka.
15,00-16,15	Odpolední zájmová činnost, rozcházení dětí. Uzavření MŠ.

Příloha č. 2
Režim dne II. a III. třída

REŽIM DNE (II. a III. třída)

6,15 – 8,00	Otevření školy a příchod dětí. Spontánní a řízené činnosti, individuální programy. Pitný režim. Individuální, skupinové a společné činnosti (rozvíjení podnětů, aktivity dětí).
8,30	Ranní cvičení, pohybová aktivita.
9,00	Svačina.
9,15–10,00	Hlavní činnost (hudební, pohybová, tvořivá, společenskovední, centra aktivit...).
10,00–11,30	Pobyt venku.
11,30-11,45	Příprava na oběd, hygiena.
11,45-12,30	Oběd, hygiena, příprava na odpočinek.
12,30-14,00	Odpočinek dětí, pro děti s menší potřebou spánku nebo odpočinku MŠ nabízí klidové činnosti.
14,15-14,30	Pohybová chvilka. Odpolední svačinka.
14,30-16,00	Odpolední zájmová činnost, rozcházení dětí. Uzavření MŠ.

Příloha č. 3

Poučení dětí o bezpečném chování v mateřské škole

Učitelky přiměřenou formou **poučí** děti o bezpečném chování v prostředí mateřské školy a při dalších aktivitách mimo areál mateřské školy a vysvětlí jim možná rizika.

Učitelky důsledně dbají na dodržování všech pravidel bezpečného chování, stanovených v organizačních normách školy.

Poučení o bezpečnosti jsou průběžně opakována zaznamenávána do Přehledů výchovné práce.

Hry a činnosti ve třídě

riziko:	poučení:
nebezpečí úrazu el. proudem	nesahat na zásuvky (chrániče)
pád z výšky	nevylézat na okna, stolky, skříňky
náraz na překážku, srážka s jiným dítětem	běhat přiměřeně, orientovat se v prostoru
polknutí cizího předmětu	nedávat hračky do úst
vzájemné poranění dětí	přiměřeně reagovat na konfliktní situace
uklouznutí	neběhat v umývárně a na WC

Hry a činnosti na školní zahradě

riziko:	poučení:
vzájemné poranění dětí	nepoužívat klacky, kameny proti druhému dítěti
infekční onemocnění	nedávat do úst písek, neolizovat si ruce
pád z výšky	přiměřené chování na průlezkách

Sáňkování na školní zahradě

riziko:	poučení:
náraz sáňkami do druhého dítěte	organizované sjíždění z kopce

Vycházka

riziko:	poučení:
dopravní nehoda	organizovaná chůze v útvaru
zabloudění	sledovat učitelku, neodbíhat, znát své jméno a mateřskou školu

Výlet

Bezpečnostní opatření pro školní výlety jsou vždy určena pokynem ředitele školy podle konkrétního místa výletu.

Škola v přírodě

Bezpečnostní opatření pro školu v přírodě jsou vždy určena pokynem ředitelky školy podle konkrétního místa pobytu.

Příloha č. 4

Osnova poučení dětí před pobytem na školní zahradě MŠ

---

1. Bezpodmínečně respektovat a plnit pravidla při hře a TV činnostech na zahradě, respektovat pokyny pedagoga.
2. Bezpečně se pohybovat na TV zařízeních, nestrkat se, používat zařízení pouze k účelu, ke kterému je určeno /dohled pedagoga/.
3. Nepoužívat klacky, kameny, hračky proti druhému dítěti.
4. Nedávat do úst písek, neolizovat si ruce.
5. Přiměřené chování na průlezkách, ostatním zařízeních zahrady - nestrkat se apod.
6. Vyhýbat se houpačkám, nechodit k nim blízko.
7. Nevstupovat na skluzavku zespoda /nevybíhat na ni v botách/.
8. Mít pokrývku hlavy, hodně pít při velkém horku.
9. Při jízdě na koloběžkách, tříkolkách, odrážedlech, jízdnicích kolech dbát pokynů učitelky, nestrkat se, nejezdit v protisměru.
10. Pro jízdu na jízdnicích kolech používat ochranné přilby.
11. Pokud je školní zahrada vybavena brouzdalištěm, dětským bazénem dodržovat pravidla bezpečnosti a hygieny - neohrozit kamaráda, bez dovolení neopustit dané místo, bezpečné slunění apod.
12. Netrhat a nekládat do úst žádné plody, listy, houby ani známé jedlé plody.

Příloha č. 5

Osnova poučení dětí před vycházkou MŠ

---

1. Bezpodmínečně respektovat a plnit pokyny pedagoga.
2. Při procházce obcí (mimo objekt školy) chodit ve dvojicích, používat vestičky, terčíky.
3. Vozovku přecházet po přechodu. Pokud není přechod, vstupovat do vozovky až pokud nejede žádné auto, rozhlédnout se, čekat na pokyn pedagoga, přecházet přímo, zbytečně se nezdržovat.
4. Při hrách neopustit vymezené prostranství.
5. Nesbírat žádné pohozené předměty/ injekční stříkačky, sklo, ostré předměty apod. / - upozornit na nález pedagoga.
6. Neohrožovat se navzájem házením kamenů, nevhodným zacházením s klacíky apod.
7. Netrhat a nevkládat do úst žádné plody, listy, houby ani známé jedlé plody.
8. Nesahat na žádná živá zvířata ani známá domácí / nebezpečí vztekliny, pokousání, poškrábání/, natož mrtvá.
9. Pozor na hrozící nebezpečí od neznámých lidí.
10. Sledovat učitelku, neodbíhat, znát své jméno, mateřskou školu.
11. Psy nedráždit, přichází-li pes dítě očichat, nebránit se a vůbec nereagovat, mluvit tichým, klidným hlasem, pokusit se zůstat stát, dokud pes neodejde.
12. Při chůzi po schodišti a před budovou - hlavně při vlhkém počasí nebo v zimě, chodit opatrně, přidržovat se zábradlí.
13. V zimě venku neolizovat žádné kovové předměty.
14. Pokud se dítě ztratí, zůstane na místě, nikam neodchází.

Příloha č. 6

Osnova poučení dětí před školním výletem MŠ

---

1. Bezpodmínečně respektovat a plnit pokyny pedagoga.
2. Při cestování dopravním prostředkem se nepřibližovat k okraji nástupiště, dokud dopravní prostředek nezastaví.
3. Nenastupovat ani nevystupovat, dokud pedagog nedá pokyn.
4. Nastupovat a vystupovat z dopravního prostředku jednotlivě, nestrkat se, nepředbíhat ostatní.
5. Při jízdě v dopravním prostředku sedět v klidu, opřený o opěradlo, přidržovat se madel.
6. Aby se zabránilo přehřátí dětí v dopravním prostředku, sundat si vrchní vrstvu oblečení, čepice apod..
7. Neodcházet od skupiny, pozorně sledovat výklad pedagoga, plnit jejich pokyny.
8. Při procházce chodit ve dvojicích, používat vestičky, terčíky.
9. Vozovku přecházet po přechodu. Pokud není přechod, vstupovat do vozovky až pokud nejede žádné auto, rozhlédnout se, čekat na pokyn pedagoga, přecházet přímo, zbytečně se nezdržovat.
10. Při hrách neopustit vymezené prostranství.
11. Nesbírat žádné pohozené předměty/ injekční stříkačky, sklo, ostré předměty apod. / - upozornit na nález pedagoga.
12. Neohrožovat se navzájem házením kamenů, nevhodným zacházením s klacíky apod.
13. Netrhat a nevkládat do úst žádné plody, listy, bobuloviny, houby ani známé jedlé plody.
14. Nesahat na žádná živá zvířata ani známá domácí / nebezpečí vztekliny, pokousání, poškrábání/, natož mrtvá.
15. Pozor na hrozící nebezpečí od neznámých lidí.
16. Sledovat učitelku, neodbíhat, znát své jméno, mateřskou školu.
17. Psy nedráždit, přichází-li pes dítě očichat, nebránit se a vůbec nereagovat, mluvit tichým, klidným hlasem, pokusit se zůstat stát, dokud pes neodejde.
18. Při chůzi po schodišti a před budovou – hlavně při vlhkém počasí nebo v zimě, chodit opatrně, přidržovat se zábradlí.
19. Pokud se dítě ztratí, zůstane na místě, nikam neodchází.

Příloha č. 7

Osnova poučení dětí před plaveckým výcvikem MŠ

---

1. Respektovat a plnit příkazy pedagogů.
2. Chovat se ukázněně v šatně, v bazénu, cestou do bazénu.
3. Neohrožovat sebe a své kamarády nevhodným chováním /neskákat do vody, neházet předměty, zvýšená opatrnost při pohybu na podlahách kolem bazénu – kluzký, mokrý povrch/.
4. Do bazénu vstupovat pouze na pokyn pedagoga, stejně tak bazén opouštět.
5. Nevzdalovat se z místa výuky.
6. Chovat se ukázněně v šatnách a ve sprchách.
7. Nenosit při výuce prstýnky, řetízky a jiné ozdoby.
8. Pokud se dítě necítí zdrávo, upozorní na tuto skutečnost pedagoga.
9. Neběhat po mokré okraji, neskákat do vody.
10. Nepotápět a nestrkat pod vodu druhé děti v bazénu.
11. Při úrazu, nevolnosti či jiné potřebě jako např. použití WC upozornit pedagoga.

Příloha č. 8
Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Jméno a příjmení žáka	Jméno a příjmení
Škola	Škola, město, ulice
Ročník	Ročník
Důvod k přistoupení sestavení PLPP	Zde zaznamenejte hlavní důvody, které vás vedou k rozhodnutí zpracovat u žáka PLPP.
Datum vyhotovení	Datum vyhotovení
Vyhodnocení PLPP plánováno ke dni	Datum plánovaného vyhodnocení

I. Charakteristika žáka a jeho/její obtíží

(silné, slabé stránky; popis obtíží; pedagogická, případně speciálně - pedagogická diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání; aktuální zdravotní stav; další okolnosti ovlivňující nastavení podpory)

Zde vypište obtíže žáka, které vás vedly ke zpracování PLPP. Více viz závorka výše.

II. Stanovení cílů PLPP

(cíle rozvoje žáka)

Zde uveďte, na základě výše uvedených faktů, jakých cílů u žáka chcete dosáhnout.

III. Podpůrná opatření ve škole

(Doplňte **konkrétní postupy** v těch kategoriích podpůrných opatření, které uplatňujete.)

a) Metody výuky

(specifikace úprav metod práce se žákem)

Zde uveďte metody, které budete při podpoře žáka uplatňovat, abyste dosáhli stanovených cílů.

b) Organizace výuky
(úpravy v organizaci výuky ve školní třídě, případně i mimo ni)
Zde uveďte, jaké budete využívat změny v organizaci výuky žáka, abyste dosáhli stanovených cílů.
c) Hodnocení žáka
(vymezení úprav hodnocení, jak hodnotíme, co úpravami hodnocení sledujeme, kritéria)
Zde uveďte, jak upravíte hodnocení pokroku, aby podporovalo a napomáhalo dosažení cílů stanovených tímto PLPP.
d) Pomůcky
(učebnice, pracovní listy, ICT technika, atd.)
Zde uveďte, jaké pomůcky budete k naplnění cílů využívat.
e) Požadavky na organizaci práce učitele/lů
Zde uveďte, jaké požadavky máte na ostatní učitele, kteří vyučují žáka, aby bylo dosaženo stanovených cílů.

IV. Podpůrná opatření v rámci domácí přípravy
(popis úprav domácí přípravy, forma a frekvence komunikace s rodinou)
Zde uveďte, jak bude probíhat domácí příprava žáka, jak bude probíhat komunikace s rodinou, aby byla zajištěna realizace podpůrných opatření synergicky i v rámci domácí přípravy.

V. Podpůrná opatření jiného druhu
(respektovat zdravotní stav, zátěžovou situaci v rodině či škole - vztahové problémy, postavení ve třídě; v jakých činnostech, jakým způsobem)

Zde uveďte jiná podpůrná opatření.

VI. Vyhodnocení účinnosti PLPP

Dne:

(Naplnění cílů PLPP)

Zde uveďte, jak se vám podařilo, s využitím stanovených kritérií, naplnit stanovené cíle, uveďte datum vyhodnocení.

Doporučení k odbornému vyšetření¹

Ano

Ne

PPP SPC SVP jiné: jiné

Role	Jméno a příjmení	Podpis a datum
Třídní učitel	Jméno a příjmení třídního učitele	
Učitel/é předmětu/ů	Jméno a příjmení učitele/ů	
Pracovník ŠPP	Jméno a příjmení pracovníka ŠPP	
Zákonný zástupce	Jméno a příjmení zákonného zástupce	

¹ Odpovídající zaškrtněte, případně doplňte.

Příloha č. 9
Individuální vzdělávací plán (IVP)

Individuální vzdělávací plán

Jméno a příjmení žaka			
Datum narození			
Bydliště			
Škola			
Ročník		Školní rok	

ŠPZ, které vydalo doporučení pro IVP			
Kontaktní pracovník ŠPZ			
Školská poradenská, zdravotnická a jiná zařízení, která se podílejí na péči o žaka			

Rozhodnutí o povolení vzdělávání žaka podle IVP ze dne:	
Zdůvodnění:	

Priority vzdělávání a dalšího rozvoje žaka (cíle IVP):	
---	--

Předměty, jejichž výuka je realizována podle IVP:	
--	--

Podpůrná opatření (specifikace stupňů podpůrných opatření)	
Metody výuky (pedagogické postupy)	
Úpravy obsahu	

vzdělávání	
Úprava očekávaných výstupů vzdělávání	
Organizace výuky	
Způsob zadávání a plnění úkolů	
Způsob ověřování vědomostí a dovedností	
Hodnocení žáka	
Pomůcky a učební materiály	
Podpůrná opatření jiného druhu	
Personální zajištění úprav průběhu vzdělávání (asistent pedagoga, další pedagogický pracovník)	
Další subjekty, které se podílejí na vzdělávání žáka	
Spolupráce se zákonnými zástupci žáka	
Dohoda mezi žákem a vyučujícím	

Podrobný popis pro jednotlivé vyučovací předměty, ve kterých jsou uplatňována podpůrná opatření (Je-li potřeba specifikovat)	

Osoby zodpovědné za vzdělávání a odbornou péči o žáka		Jméno a příjmení	Podpis
Třídní učitel/ka			
Vyučující	Vyučovací předmět		
Školní poradenský pracovník			
Pracovník školského poradenského zařízení			
Zákonný zástupce žáka			
Žák			